

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.IV.10.112/2024/5.

A tanács tagjai:

Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Dr. Dzsula Marianna bíró
Dr. Pataki Árpád bíró
Véghegy dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

név (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd (cím1)

Az alperes:

név1 (cím2)

Az alperes képviselője:

személyesen eljár

A per tárgya:

A munkavállaló kártérítési felelőssége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.097/2024/10.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 26.M.70.373/2021/72.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.097/2024/10. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét a felperes maga viseli.

Megállapítja, hogy a 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes egy sporttevékenységet folytató civil szervezet, amely a név² (a továbbiakban: rövidítés) és a név³ (a továbbiakban: rövidítés¹) tagegyesületeként bekapcsolódott az rövidítés és az rövidítés¹ megnevezés támogatási rendszereibe. A felperes 2017-től jelentős ingatlanfejlesztést tervezett, ezért 2017-2018-ban sportfejlesztési programba kezdett, melyek között egy kombinált jég- és röplabdacsarnok felépítése is szerepelt, a megvalósítás érdekében jogi és műszaki szempontból jelentős előkészítő lépéseket tett.

[2] Az alperes 2017. áprilisától először szóbeli megállapodás alapján, megbízási jogviszony keretében vállalta el a felperes megnevezés ügyintézésével kapcsolatos közreműködői feladatait. A felek között a megnevezés pályázatokkal kapcsolatos együttműködésükről írásbeli szerződés nem jött létre, az alperes konkrét feladatait, felelősségi körét írásban nem határozták meg.

[3] A felek 2018. június 18-án technikai vezető munkakörre határozatlan időtartamra szóló munkaviszonyt létesítettek. A munkaköri leírás szerint a munkakör célja a felperesnél működő név⁴ gazdasági és technikai szempontból történő vezetése, az megnevezés¹ megalkotásában és a megnevezés elszámolásában való részvétel.

[4] Az alperes munkaköri leírása szerint technikai vezetői munkakört látott el, amelynek célja a felperesnél működő név⁴ gazdasági és technikai vezetése, a megnevezés elszámolásban sportfejlesztési programok megalkotásában való részvétel.

[5] Az alperes a munkakörében eljárva részt vett a 2017/2018-as, valamint a 2018/2019-es sportfejlesztési programok elkészítésében, benyújtásában. Kapcsolattartó volt az rövidítés¹-nél a megnevezés ügyintézés során, intézte a szerződések feltöltését, a támogatás lehívását, megnevezés²-ek letöltését, valamint a megnevezés elszámolások, a számlák, szerződések, teljesítésigazolások és egyéb bizonylatok, elektronikus felületen történő benyújtását.

[6] név⁵ – a felperesi egyesület könyvelője – munkakörébe tartozott az elszámolási dokumentumok letöltése, hiánypótlási felhívások átvétele és a hiánypótlások benyújtása. A felperes és név⁵ 2018. május 5-től kezdődően megbízási szerződést kötött könyvelési, könyvvézetési, bérszámfejtési, és társasági adó elszámolással kapcsolatos tevékenységre.

[7] A megnevezés támogatási rendszer keretében a pályázó szervezetnek az adott évben április 30-ig kellett elkészíteni a saját sportfejlesztési programját, melyet ezen időpontig kellett elektronikus felületen benyújtani. Ezt követően a szervezetnek ezt a keretet a támogatási időszak végéig – azaz a következő év július 31-ig – el kellett költenie, támogató cégeket, társaságokat kellett találni, melyekkel a támogatási szerződés megkötésére került sor.

[8] Az rövidítés-nél kapcsolattartóként név5, az egyesület könyvelője, az rövidítés1-nél az alperes volt bejelentve.

[9] Az rövidítés és az rövidítés1 a 2017., 2018. és a 2019. támogatási időszakra benyújtott igazolások után visszafizetésre kötelezte a felperest.

[10] Az alperes munkaviszonya a felperessel 2019. november 15-én közös megegyezéssel szűnt meg.

[11] A felperes kérelmére az Emberi Erőforrások Minisztériuma mindkét név rövidennél utóellenőrzést rendelt el. A név3-nél 2020. október 19-én a 70/2017/rövidítés1 és a 270/2018/rövidítés1 nyilvántartású számú sportfejlesztési programokra lefolytatott utóellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a korábbi ellenőrzés eredményeként hozott zárólevelekben feltüntetett hibák, hiányosságok fennállnak, amely alapján a kifogásolt számlák elutasítandóak. Az utóellenőrzéssel felülvizsgált döntés szerint a 2017/2018. alapidőszakra 2.375.026 Ft fel nem használt támogatás, 27.371.902 Ft elutasított összeg, 176.155 Ft jegybanki alapkamat, 13.774.029 Ft 50%-os büntető kamat, azaz összesen 43.697.112 Ft visszafizetését rendelték el. A 2016/2019. hosszabbított időszakra vonatkozóan elutasításra került 16.933.220 Ft, jegybanki alapkamat 120.524 Ft, míg az 50%-os büntető kamat 8.526.872 Ft, azaz összesen 25.580.616 Ft visszafizetését rendelték el. A 2018-2019-es alapidőszakra vonatkozóan 903.173 Ft fel nem használt támogatás, valamint 142.064.307 Ft elutasított összeg, 44.878 Ft jegybanki alapkamat és 71.054.593 Ft büntető kamat, azaz összesen 214.066.951 Ft visszafizetését rendelték el, így a név3 a három időszakra mindösszesen 283.344.679 Ft visszafizetésére kötelezte a felperest.

[12] A név2-nél 2020. szeptember 18-án tartott utóellenőrzés során áttekintette és helybenhagyta az ellenőrzés záródokumentumában megállapított hiányosságokat és visszafizetési kötelezettséget. Az utóellenőrzéssel jóváhagyott előírás szerint a KE09002/2017/rövidítés alapidőszakra vonatkozóan 7.952.618 Ft visszafizetendő támogatás és 4.080.434 Ft kamat fizetési kötelezettség merült fel, azaz összesen 12.033.052 Ft visszafizetési kötelezettséget írtak elő. A KE09002/2017/rövidítés hosszabbítás időszakra vonatkozóan 28.825.236 Ft támogatást és 15.179.172 Ft kamat, azaz összesen 44.04.408 Ft visszafizetését írtak elő. A KE10489/2018/rövidítés program vonatkozásában 30.693.500 Ft támogatás és 15.719.108 Ft kamat, azaz összesen 46.412.608 Ft visszafizetését írtak elő. A KE12256/2019/rövidítés program vonatkozásában 13.695.088 Ft támogatás és 6.890.093 Ft kamat, azaz összesen 20.585.181 Ft visszafizetését írtak elő. A név2 a három időszakra mindösszesen 123.035.249 Ft visszafizetésére kötelezte a felperest.

[13] A felperes a fizetési kötelezettségének nem tudott eleget tenni, így a Fővárosi Törvényszék 2021. október 21-én hozott 1.Fpk.2.096/2021/7. számon hozott végzésével a felszámolását rendelte el, amely azonban nem emelkedett jogerőre tekintettel a felperes által kezdeményezett jogorvoslati eljárásra, ami jelenleg is folyamatban van.

[14] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél Dunántúli Bűnügyi Igazgatósága 2021. november 18-án költségvetési család büntette miatt rendelt el nyomozást.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[15] A felperes az alperessel szemben munkavállalói kárfelelősség jogcímen az rövidítés1 határozatában előírt 283.344.679 forint, ezen összeg után kamat, valamint az rövidítés határozatában előírt 123.035.249 forint és kamat, továbbá perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[16] Hivatkozott arra, hogy az alperes munkavállalóként technikai vezető munkakörében teljeskörű felelősséggel volt köteles eljárni a megnevezés elszámolások ügyében, ezzel kapcsolatban valamennyi részfeladat őt terhelte. A felperesi munkaszervezetben kizárólagosan ő végezte a megnevezés támogatásokkal kapcsolatos tevékenységet, ő volt a kapcsolattartó, ezért teljeskörű kártérítési felelősség terheli.

[17] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a kár elemei nem valósultak meg, mivel a fizetési kötelezettségének a felperes nem tett eleget a kereset beadásának napjáig sem, így a kár bekövetkeztére nem hivatkozhat. Álláspontja szerint ő maga csak technikai vezetőként vett részt a társaság működésében, egy volt a felperes többi munkavállalója közül, akik a megnevezés támogatásokkal foglalkoztak. Ő azokat a szerződéseket tudta benyújtani, amelyet átadtak a részére, továbbá a teljesítésigazolások közül is csak azokat, amelyeket megkapott.

[18] Előadta továbbá, hogy olyan jellegű mulasztások, illetve hiányosságok is felmerültek a visszavonás indokaként, amelyek a készpénzes kifizetésekkel kapcsolatban történtek. Ennek tekintetében szintén nem terheli a felelősség, mivel nem ő vezette a kifizetéseket a felperesnél, az bevett gyakorlat alapján történt, tehát őt mulasztás nem terheli. A felperes továbbá nem élt megfelelő határidőben a jogorvoslatokkal kapcsolatban, így a kárenyhítési kötelezettségét elmulasztotta.

[19] Hivatkozott továbbá arra, hogy munkaviszonya a felperessel csak 2018 augusztusától jött létre.

Az első-és másodfokú bíróság ítélete

[20] A Budapest Környéki Törvényszék 26.M.70.373/2021/72. számú ítéletével kötelezte az alperest 82.544.479 forint kártérítés és ezen összeg 2020. október 19-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, valamint 10.483.150 forint perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy az 1.500.000 forint eljárási illeték a magyar állam terhén marad. Az elsőfokú bíróság a kiegészítő ítéletében kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 82.869 forint közreműködői költséget.

[21] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a végleges és végrehajtható fizetési kötelezettséget tartalmazó határozattal a felperes vagyonában értékcsökkenés keletkezett, mivel a tartozását a vagyonmérlegében és az éves beszámolójában is passzívaként kellett nyilvántartania, így a vagyoni hátrány bekövetkezett.

[22] A munkaviszony létrejöttének időpontját vizsgálva megállapította, hogy a szóbeli megállapodással létrejött jogviszony alapján az alperes már 2017-ben is részt vett a 2017. évi sportfejlesztési program elkészítésében, azonban a felperes – erre irányuló kötelezettsége ellenére - a munkaszerződés írásba foglalását és a társadalombiztosításhoz való bejelentését elmulasztotta, így alappal nem hivatkozhatott arra, hogy a munkaviszony már ebben az időszakban is fennállt. Ebből pedig az következik, hogy a munkaviszony 2018. június 18-ai létrejöttét megelőző cselekmények, így a 2017/2018-as sportfejlesztési program nem vonható a munkavállaló kártérítési felelősségi körébe.

[23] Az elsőfokú bíróság az okozatosság vizsgálata során megállapította, hogy a felperes elmulasztotta a támogatási pénzek kezelésére vonatkozó, a támogatásból való beszerzések belső szabályozását, valamint az alapvető irányítási, ellenőrzési és utasításadási jogkörének gyakorlását is, amikor a támogatásból történő beszerzéseket nem kontrollálta, a készpénzfelvételeket, a bankszámlákon történő tranzakciókat nem követte figyelemmel, továbbá sem az alperest, sem név5 könyvelőt nem számoltatta be a megnevezés támogatásokkal kapcsolatban.

[24] A felperes állítása szerint tejhatalmat adott az alperesnek, kontroll nélküli hozzáférést biztosított a megnevezés támogatásokban bankszámláihoz, azonban nem kérte számon és nem követte nyomon, hogy az egyes alszámlákon kezelt jogcímekhez kötött támogatások felhasználása jogszerű-e, annak dokumentálása menetközben is megfelelően és naprakészen történik-e. A felpereshez köthető további ok, hogy ugyan szerződéseket kötött és jelentős összegeket ki is fizetett tanácsadásra, azonban semmi nyoma, hogy ténylegesen miként vette figyelembe ezen megnevezés tanácsadó szolgáltatását. A kár bekövetkezésének okaként az is azonosítható volt, hogy a felperesi munkaszervezetben résztvevők a beszerzések során elmulasztották a megnevezés által előírt tudatos bizonylatolási fegyelmet.

[25] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kár bekövetkezésével összefüggésben az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a felperes nem rendelkezett megfelelő önerővel, bérleti díj tartozásai merültek fel korábbi időszakokból, amelyeket az elnyert támogatásokból fedeztek, holott ezek nem voltak elszámolhatóak költségként. A felperes a hiánypótlásokat sem teljesítette teljeskörűen, amelyek közül a pénzkezelési szabályzat, a tárgyi eszközkartonok, a könyvvizsgálói jelentés és szerződés, az ügyvédi szerződés és a bérkartonok és a bérszámfejtéssel kapcsolatos hiánypótlási pontok, az edzői bérek készpénzes kifizetése, továbbá, hogy a fel nem használt összegek nem voltak meg a bankszámlákon, nem az alperes felelősségi körébe tartozott. Az elsőfokú bíróság az alperes részéről a munkaköri feladatai alapján a kár bekövetkezéséhez vezető okként azonosította, hogy az alperes az rövidítés1-hez olyan iratokat is benyújtott, amelyek nyilvánvalóan nem voltak alkalmasak a támogatás elszámolásához.

[26] Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nem volt egyszemélyi felelőse a megnevezés támogatások jogszerű elköltésének.

[27] Álláspontja szerint a perben a felperesnek kellett bizonyítania, hogy az rövidítés, illetve az rövidítés1 által hozott határozatok indokolásában szereplő egyes tételek vonatkozásában felmerülő kárát az alperes okozta. Erre vonatkozó részletes tényállításokat azonban a felperes nem terjesztett elő. A felperes csak hivatkozott arra, de nem bizonyította a perben, hogy a visszavonás alapjait képező elutasított számlákat kiállító cégeket az alperes hozta és ezen számlák mögött valós teljesítés nem állt. A felperes nem kérte a cégek képviselőjének meghallgatását, így a hiányos bizonyítás alapján nem lehetett megállapítani, hogy ezen elszámolásra alkalmatlan számlák beállításában mennyiben terheli az alperest vétkes kötelezettségsgzés.

[28] Ugyancsak a felperest terhelte az alperes vétkességének és annak bizonyítása, hogy nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben elvárható. E körben utalt a munkáltató által eltűrt helytelen gyakorlat bírói megítélésére. Megállapította, hogy a felperes részéről elmaradtak a támogatás szabályos elköltését és dokumentálását célzó munkáltatói intézkedések, a munkáltatónál elfogadott gyakorlat volt a készpénzes fizetés és a jelentős összegű készpénzfelvételek, melyeket nem kizárólag az alperes intézett. A felperes az alperesi készpénzfelvételekkel szemben huzamosabb ideig nem lépett fel és nem is számoltatta el, ellenkezőleg amikor a név3tól ezt többen kifogásolták, továbbra is nagy összegű készpénzfelvételekre került sor. Mindezek alapján a felperes a készpénzfelvételek és a bérek

el nem számolhatóságából eredő kárát nem érvényesíthette az alperessel szemben, mivel ez a felperes szabálytalan gyakorlatával összefüggésben keletkezett.

[29] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a tanúvallomások azt igazolták, hogy a támogatás visszavonására végső soron azért került sor, mert nem volt meg a pénz és nem tették mellé az elszámolást igazoló dokumentumokat, ugyanakkor a megnevezés támogatások elköltése, az elszámoláshoz szükséges bizonylatok és dokumentumok rögzítése, a felperes érdekkörébe tartozott és felperes felelőssége volt. A munkáltatónak kell kialakítani a szükséges pénzkezelési, dokumentációs és bizonylatolási rendet, és a szabályok betartását szabályozással, utasításokkal és szükséges ellenőrzésekkel kell biztosítani. A tanúvallomások igazolták, hogy a hiánypótlási felhívások jelentős része nem volt pótolhatatlan, azokról pedig a felperes törvényes képviselője és a könyvelő is tudomást szerzett.

[30] Az alperesi felelősség a visszautasított számlák vonatkozásában sem volt megállapítható azon az alapon, hogy ő hozta ezeket a cégeket, mivel a felperes ezen állítását nem bizonyította. Önmagában az sem igazolja az alperes vétkes kötelezettségszegését, hogy utóbb egy vagy több társaság a számlát kiállító cégek közül felszámolás alá került. A visszavonás oka ugyanis nem ez volt, hanem az, hogy a felperes nem igazolta a felvett megnevezés támogatások szabályszerű elköltését, melynek körében az alperes vétkes kötelezettségszegése nem került bizonyításra.

[31] Az elsőfokú bíróság a fentiek alapján elfogadta, hogy az alperes munkaköri leírásából nem volt kiolvasható a teljeskörű felelőssége, a jégkorong és röplabda szakág eredményes megnevezés elszámolás megvalósítására.

[32] Kiemelte, hogy az alperes név²nél nem volt kapcsolattartó, feladata csak a számlák és egyéb bizonylatok könyvelőnek történő átadása volt, ezért a felelőssége nem volt igazolt. A felperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy az alperes vétkes kötelezettségszegése miatt következett be a kár, mely azonban nem volt eredményes. A felperes bizonyította ugyan, azon tényállítását, hogy az alperes kötelezettségszegése vétkes volt, de a kár bekövetkezésével való okozati összefüggést nem.

[33] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban eltérő megítélés alá esik a név³nél ellenőrzött megnevezés elszámolás, mivel az alperes volt a kapcsolattartó a név rövidennél. A munkaviszony keletkezésének időpontjára figyelemmel azonban a 2017-2018-as időszak elszámolása során visszavont tételek nem, csak a 2017-2018. hosszabbított és a 2018-2019. alapidőszak elszámolásának hiányosságai voltak vizsgálhatók.

[34] Az elsőfokú bíróság vizsgálta az rövidítés¹ 270/2018/rövidítés¹ nyilvántartási számú sportfejlesztési program alapidőszak elszámolásának lezárásáról és visszafizetési kötelezettségéről szóló értesítés mellékletét képező, elszámolási pótlék számlán szereplő tételeket, amely időszak az alperes munkaviszonyának idejére esett. Az elsőfokú bíróság az alperes kártérítési felelősségét a pótlékszámlán feltüntetett első nyolc tétel vonatkozásában állapította meg és evvel összefüggően 82.544.479 forint megfizetésére kötelezte. Az alperes kártérítési felelősségét a további tételek vonatkozásában – név⁶, név⁷, munkabérelszámolás, tárgyi eszköz beruházás és közreműködői díj – nem találta bizonyítottnak.

[35] A kiegészítő ítéletben az elsőfokú bíróság az állam által előlegezett közreműködői költség viseléséről a pervesztesség-pernyertesség arányára figyelemmel rendelkezett és a felmerült költség 80%-ának megfizetésére a felperest kötelezte.

[36] A felperes fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla az 1.Mf.31.097/2024/10. számú ítéletével az elsőfokú ítélet nem fellebbezett rendelkezését nem érintette, az elsőfokú ítéletet és a kiegészítő ítéletet a fellebbezett részében helybenhagyta. Megállapította, hogy a 2.500.000 forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

[37] A másodfokú bíróság a munkaviszony létrejöttének időpontját vizsgálva rámutatott arra, hogy az alperes által végzett tevékenység ellátására munkaviszony vagy polgári jogviszony keretében is lehetőség volt, a munkaviszony 2017-től történő fennállását pedig a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperes érdekében állt bizonyítani. Megállapította, hogy a munkaviszonyt jellemző, az Mt. 42. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségek teljesítése olyan szigorú hierarchiát, alá- és fölérendeltséget, valamint az utasítási joga gyakorlását feltételezi, amelyet a perben a felperes nem bizonyított, a perben meghallgatott tanúk pedig nem rendelkeztek releváns információval a jogviszony jellegéről. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy 2017. július 1-től 2018. június 1. közötti időszakban történt támogatással való elszámolás esetében az alperes munkajogi kártérítési felelőssége – munkaviszony hiányában – nem állapítható meg.

[38] A másodfokú bíróság az Mt. 179. § (1) bekezdésének felhívásával rámutatott arra, hogy a perben a felperesnek kellett bizonyítania a bekövetkezett kárt, valamint az okozati összefüggés fennállását. Hangsúlyozta, hogy a felperes a megnevezés elszámolásokkal kapcsolatban okirati bizonyítékot egyáltalán nem terjesztett elő, amely akár a belső szabályozásra, pénzügyi elszámolásra, a támogatások felhasználására vonatkozott volna, így a felelősség teljes egészében a munkáltatót terhelte.

[39] A látvány- és csapatsport támogatását biztosító támogatási igazolás kiállításáról, felhasználásáról a támogatás elszámolásának és ellenőrzésének, valamint visszafizetésének szabályairól szóló 107/2011. (VI. 30.) Kormányrendelet 11. § (1) bekezdése, a megnevezés törvény 44. §-ának 44. pontja, a számvitelről szóló 2005. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 14. § (4) és (5) bekezdése, az Sztv. 14. § (8) és (12) bekezdése, a Kúria BH 2014.197. számú eseti döntésében rögzítettek, továbbá az Sztv. 162. § (1)- (3) bekezdései alapján megállapította, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai igazolták, hogy a felperesnél a pénzügyi működési rend nem volt megfelelő, amelyet saját maga is elismert az eljárás során és a fellebbezésében is. Az okiratok hiányát, a megfelelő pénzügyi szabályozók kialakítását, a számlák kezelését, a gazdálkodási szervezet működését tanúk vallomásaival nem pótolhatja a felperes, ahogyan erre az irányadó bírói gyakorlat is utal. Hangsúlyozta, hogy a megnevezés elszámolásokkal kapcsolatban semmilyen pénzügyi és elszámolási rend, bizonylatolás, a számlák ellenőrzése nem valósult meg, amely teljes egészében a felperes felelőssége, e munkáltatói mulasztásban az alperes magatartása nem tekinthető relevánsnak.

[40] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan nem fogadta el a felperes azon hivatkozását, hogy az alperesnek teljhatalmat adott. Önmagában azon tény, hogy az alperesnek jogosultságot adott bankkártya használatára, illetve a bankszámla kezelésére, nem menti a felperest az Sztv. 161. § (4) bekezdésében és a 162. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségei alól, azaz a felperes könyvvezetésének folyamatosságát, helyességét, a naprakész könyvvezetést a felperesnek, illetve az ügyvezetésnek kellett volna figyelemmel kísérni. Ez a kötelezettség pedig a teljes időszak alatt terhelte a felperest és az ügyvezetést.

[41] A másodfokú bíróság az Sztv. 168. §-a, valamint a Ptk. 3:80. §-a alapján megállapította, hogy az elszámolás, az egyesület könyveinek vezetése, gazdálkodása, pénzügyi elszámolás rendje nem az alperes, hanem az ügyvezetés feladatkörébe tartozott, amely hatáskörét nem ruházta és nem is ruházhatta át az alperesre. Nem fogadta el azt a fellebbezési hivatkozást sem, hogy a tanúvallomások alátámasztották az alperes károkozó magatartását, mivel az okiratok hiányát nem lehetett tanúvallomással pótolni.

[42] Kiemelte, hogy a 2017–2018-as sportfejlesztési program elszámolását a felperes 2018. szeptember 7-én nyújtotta be az rövidítés1-hez, majd több felszólítást követően sem adta be a hiánypótlásokat. 2020. június 11-én az rövidítés1 értesítette a felperest a 70/2017/rövidítés1. nyilvántartási számú sportfejlesztési program hosszabbított időszak

elszámolásának lezárásáról és a visszafizetési kötelezettségről. Az rövidítés és az rövidítés1 2019 novemberében tájékoztatta a felperesi egyesület elnökét, hogy nem kerültek teljeskörűen benyújtásra a hiánypótlás során szükséges dokumentumok, illetve az rövidítés-nél benyújtott meghamisított bankszámlaegyenlegek vonatkozásában bűncselekmény gyanúja is felmerült. A másodfokú bíróság e körben hangsúlyozta, hogy az alperes munkaviszonya 2019. november 15-én közös megegyezéssel megszűnt.

[43] A felperes tehát csak hivatkozott a számlákra, pontosan ugyanakkor nem tudta meghatározni, hogy mely számlák voltak azok, amellyel kapcsolatban a visszafizetésekre kötelezték az alperest. A felperes által a másodfokú eljárásban becsatolt, közte és név5 között létrehozott megbízási szerződésben foglalt feladatok megerősítették az elsőfokú bíróság azon helytálló következtetését, hogy a megnevezés ügyintézésben az alperesen kívül még további személyek is részt vettek. név5 tanúvallomása ezen túl alátámasztotta, hogy a hiánypótlásokat a felperes nem teljeskörűen nyújtotta be annak ellenére, hogy erre lehetősége lett volna. A hiánypótlások nagy része pedig nem az alperes magatartásán, hanem az egyesületen múlt, több pont esetében nem is az alperes hatáskörébe tartozott a feladat elvégzése. A rendelkezésre álló adatok alapján az elsőfokú bíróság ezért helytállóan állapította meg, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a sportegyesület megnevezés ügyeit kizárólag az alperes intézte, figyelemmel név8 nyilatkozatára is.

[44] A másodfokú bíróság utalt arra, hogy név9 elnök, valamint név10 tanúvallomása szerint a perbeli időszakban a felperesi törvényes képviselő az alperesnek mindennemű ellenőrzés nélkül teljes körű felhatalmazást adott. név11, az rövidítés1 Igazgatóságának vezetője tanúvallomása szerint a helyes adminisztráció, ami az elszámolható dokumentumok kiállításáig történik, az egyesület szervezetének a feladata volt, ezért a felperes fellebbezése megalapozatlan annak vonatkozásában is, hogy a károkozás kizárólag az alperesi magatartás miatt következett be. A meghallgatott tanúk azt erősítették meg, hogy bár a megnevezés ügyintézésben az alperesnek meghatározó szerepe volt, nemcsak az ő magatartása játszott közre a kár bekövetkezésében. A felperes tehát nem bizonyította, hogy kizárólag az alperes szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartása miatt következett be a kár.

[45] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a hiánypótlások körében a felperes nem tett meg mindent a teljesítés érdekében. A tanúk éppen ennek ellenkezőjét támasztották alá, miszerint a hiánypótlásokkal kapcsolatban a név rövidenek többször, szóban és írásban is felhívták a felperest, azonban az egyesület azoknak nem teljeskörűen tett eleget. A tanúvallomások igazolták, hogy a visszavonásra végső soron azért került sor, mert nem volt meg a pénz és nem tették mellé az elszámolást igazoló dokumentumokat. Az a körülmény, hogy a megnevezés támogatások elköltése az elszámoláshoz szükséges bizonylatok és dokumentumok mellett történjen, a felperes érdekkörébe tartozott és a felperes felelőssége volt. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet és a kiegészítő ítéletet helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

[46] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének és kiegészítő ítéletének megváltoztatását kérte akként, hogy a Kúria kötelezze az alperest a teljes kára, azaz 406.379.928 forint kártérítés és ezen összegből 283.344.679 forint után 2020. október 19-től, míg 123.035.249 forint után 2020. szeptember 18-tól számított késedelmi kamata, valamint felülvizsgálati perköltsége megfizetésére.

[47] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a Pp. 279. § (1) bekezdésébe, valamint a Mt. 179. §-ába ütközően, a bizonyítás eredményének mérlegelésére és a bizonyítékok értékelésére vonatkozó előírásokat sértő, kirívóan okszerűtlen, a tényekkel és a vonatkozó jogszabályokkal ellentétes módon állapították meg, hogy alperes csak az elsőfokú bíróság ítélete szerinti mértékben kötelezhető a felperest ért kár megtérítésére.

[48] A felperes álláspontja szerint az alperes 2017-ben szóbeli megállapodás alapján, majd 2018. június 18-tól írásba foglalt munkaszerződéssel, megnevezés ügyintézőként állt munkaviszonyban a felperesnél. A megnevezés támogatásokkal kapcsolatos feladatok teljesítése érdekében a felperes akkori képviselője név9 elnök az alperes részére az egyesületi bankszámla feletti rendelkezési jogot, így a bankkártya használatának lehetőségét is biztosította számára. 2019. második felében nyilvánvalóvá vált a felperes vezetése számára, hogy az alperes által intézett megnevezés támogatási elszámolásokkal kapcsolatban súlyos problémák merültek fel, emiatt az egyesület nem tudott maradéktalanul elszámolni az adott időszakra igénybe vett támogatások összegével. Ezekről a problémákról a felperes vezetőségének korábban nem volt tudomása, az alperes erről őt munkaköri kötelezettsége ellenére nem tájékoztatta. Az elszámolási problémák észlelését követően a felperes vezetése igyekezett minden tőle telhetőt megtenni a hiányosságokkal érintett időszakok megfelelő elszámolásáért, ennek érdekében az alperest eleinte írásban, majd szóban is többször felszólította a könyveléshez és a megnevezés elszámoláshoz szükséges költség számlák, bizonylatok átadására, majd jogi képviselőhöz fordult. Az alperes által rendelkezésre bocsátott egyes bizonylatokat azonban a két név röviden több tekintetben aggályosnak és elszámolásra alkalmatlannak találta, ezért a felperes élt az utóellenőrzés lehetőségével, amelynek keretében lehetőség nyílt arra, hogy a név röviden az általuk korábban megállapított összegeket módosítsák. Az rövidítés az utóellenőrzést 2020. szeptember 18-án, míg az rövidítésl 2020. október 19-én folytatta le. Az utóellenőrzésekről készült jegyzőkönyvek megállapításai azonban kedvezőtlenek lettek, az rövidítés ugyanis mindösszesen 123.035.249 Ft összegű pénzügyi kötelezettséget írt elő, míg az rövidítésl a korábbi megállapításait módosítva mindösszesen 283.344.679 Ft összegű pénzügyi kötelezettséget írt elő. A jogszerűtlen felhasználás és így a támogatások visszafizetése, valamint a kamatok és büntetőkamatok megfizetése okaként többek között a megfelelő felperesi elszámolás hiánya került feltüntetésre. A felperesi tartozások, a sportnév rövidenek által előírt fizetési kötelezettségek alperesi munkavállaló súlyosan gondatlan – de nem kizárhatóan szándékos – magatartásaira vezethetők vissza, aki a megnevezés elszámolások körében súlyos mulasztásokat követett el. Az alperesi magatartással okozati összefüggésben jelentős összegben állapítottak meg hiányt vagy nem megfelelő elszámolást. A felperes álláspontja szerint az utóellenőrzések által véglegessé vált visszafizetési összegeket, mint a felperesi egyesületnek jelentkező kárt az alperes, mint munkavállaló okozta számára, ezért igényét munkaügyi perben érvényesítette.

[49] A felperes felülvizsgálati érvelése szerint az eljáró bíróságok téves eljárási és anyagi jogszabály alkalmazással utasították el a felperesi keresetnek a helyt adó ítélet szerinti kárösszeget meghaladó részét és az ahhoz kapcsolódó perköltség iránti igényét. Az elsőfokú bíróság széles körű bizonyítást folytatott le, amely alapján a tényállást döntő részben helyesen állapította meg, azonban a megállapított tényállásból helytelen bizonyításértékeléssel jutott arra a következtetésre, hogy a felperes keresete csak részben alapos, mindezt pedig a másodfokú bíróság kirívóan okszerűtlen mérleges eredményeként, súlyos eljárási jogszabálysértéssel hagyta helyben.

[50] Az eljáró bíróságok álláspontjával szemben a per során bizonyította az Mt. 179. § (1) bekezdése szerinti kárt, illetve az okozott okozati összefüggés fennállását. Hivatkozott a Kúria az Mfv.II.10.228/2017/3. számú ítéletére, ahol a munkavállaló a munkakörébe tartozó

betegdokumentáció megfelelő vezetésének és a gyógyszerek felírására vonatkozó szabályok betartásának elmulasztásával olyan helyzetet teremtett, amely azt eredményezte, hogy a munkáltatótól a támogatást megvonták és annak visszafizetésére kötelezték. A hivatkozott ítélet indokolása alapján megállapítható, hogy a jelen ügy alperesének munkaköréből és a megnevezés rendszerben szerzett tapasztalataiból adódóan tisztában kellett lennie azzal, hogy a megnevezés támogatások igénybevételehez szigorú elszámolási kötelezettség is tartozik, amely elszámolásokat vezetnie és az erre hivatott ellenőrző szervnek utólagosan bemutatnia szükséges. Azt is tudnia kellett, hogy a nem megfelelő elszámolás a felperes számára komoly szankciót von maga után. A felperesnél jelentkező megnevezés elszámolási problémák és az egyértelműen ebből fakadó, a név röviden megnevezés ellenőrzése által előírt visszafizetési kötelezettségek, mint a felperest ért károk az alperes munkaköri kötelességeinek minimum eshetőleges szándékkal történő megszegése miatt következtek be, ezért az Mt. 179. §-a alapján a teljes kár megtérítésére köteles.

[51] A felperes minden lehetséges eszközt igénybe vett az alperes által okozott károkat enyhítésére, ennek során az illetékes államtitkárnál a fizetési előírások vonatkozásában a név rövidenektől utóellenőrzést is kezdeményezett, azonban az alperesi mulasztások már nem voltak orvosolhatóak, így a név röviden számottevő módosítás nélkül fenntartották a korábbi határozataikban foglaltakat.

[52] A felperes érvelése szerint a munkaviszony létrejöttének időpontjával kapcsolatban a másodfokú bíróság jogszabálysértő módon, a bizonyítás eredményének kirívóan téves mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy az alperes munkaviszonya csak 2018-ban jött létre. Téves az a megállapítás, hogy az alperesnek a munkaviszony 2017 áprilisától történő fennállását a perben nem sikerült bizonyítania, mert név9 elnök személyes meghallgatása, név5 könyvelő és név8 tanúvallomásai is azt igazolták, hogy már 2017 áprilisától érdemi és meghatározó szerepet játszott a felperes a megnevezés elszámolással érintett tevékenység alakításában és az elszámolások név rövidenekkel fennálló viszonylatában. amely tevékenysége már ebben az időszakban megfelelt a munkavállaló által ellátott munkatevékenységnek. A felek között a munkaviszony tehát 2017 áprilisától létrejött, csupán annak aláírása maradt el, amelyre 2018. június 18-án került sor. Mindezek alapján a bizonyítási eljárás adatait tévesen értékelték az eljáró bíróságok és a Pp. 279. §-ának helytelen alkalmazásával jutottak arra a következtetésre, hogy a vitatott időszakban a felek közötti munkaviszony nem állapítható meg. Álláspontja szerint a bíróságok által megállapított megbízási jogviszonyra vonatkozóan bizonyíték nem állt rendelkezésre.

[53] Kifejtette, hogy a jogerős ítélet kirívóan okszerűtlen mérlegeléssel jutott arra a téves következtetésre, hogy alperes károkozó magatartása és a bekövetkezett kár közötti okozati összefüggés hiányában, valamint a munkáltató vétkes közrehatása miatt nem állapítható meg az alperes kárfelelőssége a teljes kár vonatkozásában. A felperesi nem kellően feszes pénzügyi működési rendjére való utalás nem menti alperes felelősségét, mivel minden más tényező mellett a bizonyítékokat helyesen mérlegelve arra kell jutnunk, hogy éppen az adekvát kauzalitás szabálya szerint alperes elsőfokú bíróság szerint is bizonyított vétkes magatartása meghatározó szerepet játszott a teljes kár bekövetkezésében. Kirívóan okszerűtlen mérlegelésnek minősül az is, hogy a megnevezés elszámolásokkal kapcsolatban a felperes semmilyen okirati bizonyítékot nem terjesztett elő, ami a belső szabályozásra, elszámolásra, felhasználásra vonatkozott volna, ezért a felelősség a munkáltatót terheli. Ezzel szemben megállapítható, hogy számos csatolt okirat és tanúvallomás támasztotta alá, hogy a kialakított rendszer lehetővé tette volna a törvényes működést, ha és amennyiben az alperes a rá vonatkozó szakmai szabályoknak, illetve a Mt. által előírt gondos munkavégzés követelményének megfelelt volna. A jogerős ítélet [100] bekezdésében említett számlák pont azt támasztották alá, hogy azok az alperes tevékenységének köszönhetően nem voltak

alkalmasak az elszámolásra, illetve olyan szolgáltatók által kerültek kiállításra, akik erre nem voltak jogosultak. Ezeket a körülményeket név9 személyes vallomása, név5 és név8 tanúvallomásai is alátámasztották. Önmagában az a körülmény, hogy a megnevezés ügyintézésrel kapcsolatos folyamatban az alperes széles körű eljárési lehetőséget kapott, nem zárja ki azt, hogy kötelességének szándékos, illetve súlyosan gondatlan megsértése esetére szóló felelőssége ne legyen érvényesíthető.

[54] Téves az a jogerős ítéleti megállapítás is, hogy az ügyvezetés feladatkörébe tartozott a pénzügyi elszámolás megfelelő lebonyolítása. Minden munkaszervezet esetében köztudomású, hogy a vezető beosztott munkatársak segítségével valósítja meg a tényleges tevékenységét. Amennyiben a beosztott a rá kiszabott feladatok szerinti kötelezettségeit szándékosan vagy súlyos gondatlansággal megsérti és ebből az egyesület számára elszámolási problémák és kár következik be, nem az egyesületi vezetés, hanem az adott munkavállaló munkavállalói felelőssége állapítható meg. A jogerős ítéletben foglaltakkal szemben az alperes munkakörébe tartozott a megnevezés elszámolásokkal kapcsolatos ügyintézés is, amelyet név5 részletes vallomása, a csatolt okiratok, név9 és név8 vallomásai is egyértelműen alátámasztottak. A jogerős ítélet indokolásának [118] bekezdése szerinti következtetés is téves, mivel a hiánypótlások esetében az egyesület mindent megtett, ugyanakkor azok olyan mértékben teljesíthetetlenek voltak, amely egyértelműen az alperes tevékenységére volt visszavezethető. Mindebből következően az a végkövetkeztetés, mely szerint név5nek, illetve név9 elnöknek tudomása volt a hiányosságokról és a szabálytalanságokról, nem felel meg a bizonyítékok értékelésére vonatkozó törvényi előírásoknak. Megállapítható ugyanis, hogy kizárólag akkor vált egyértelművé a súlyos elszámolási gondok keletkezése, amikor mindkét név röviden viszonylatában az elszámolási hiánypótlások során a támasztott követelményeknek az egyesület nem tudott megfelelni és ezek mind visszavezethetők az alperes károkozó tevékenységére. Az eljáró bíróságok álláspontjával szemben név5 tanúvallomása minden kártételt érintően teljes bizonyító erejű volt. A munkaügyi eljárásban három alkalommal került sor meghallgatására, de a büntetőeljárásban is tanúvallomást tett, amelyben sem ő, sem név9 nem tudott arról, hogy részére az alperes által benyújtás céljából továbbított okiratok valótlan tartalmúak lettek volna, illetve nem is tudta ellenőrizni azok tartalmát, így büntetőjogi felelőssége nem is merülhetett fel. Ezen túl név8 tanúvallomása is bizonyította, hogy a rövidítés1 viszonylatában kizárólagos és teljes körű intézkedési és eljárési feladatkört látott el az alperes a megnevezés ügyekét illetően, emiatt az rövidítés1 által felperesnek előírt visszafizetési kötelezettség mint kár megtérítésére való kötelezés törvényi feltételei egyértelműen fennálltak. A perben meghallgatott további tanúk vallomásai a megnevezés ügymenetének intézésére vonatkozóan alátámasztották, hogy a két név röviden által a tárgybeli elszámolási időszakok tekintetben beazonosított felperesi felhasználási és elszámolási visszasságok teljes egészében az alperes szándékos, illetve súlyosan gondatlan magatartásaira vezethetők vissza. Mindezt a jogerős ítélet [122]–[124] bekezdéseiben nevezett tanúktól idézett vallomásrészletek sem cáfolják. Az alperes az általa kért ügyintézési monopóliummal visszaélve kétszeresen is megkárosítsa a felperest, egyrészt az elszámolásra alkalmatlan számlák és más szabálytalanságok révén saját maga is részesedhetett a felhasznált forrásokból, másrészt lehetetlenné tette a felperes számára, hogy a pályázott, lehívott és felhasznált forrásokkal a sportfejlesztési programoknak megfelelően elszámolhasson.

[55] A felperes végül azt panaszolta, hogy mivel az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a pervesztesség-pernyertesség arányát, az e körben hozott elsőfokú rendelkezést a másodfokú bíróság tévesen hagyta helyben, amely ellentétes a Pp. 83. § (3) bekezdésével.

A Kúria döntése és jogi indokai

[56] A Kúria a felülvizsgálat során Pp. 423. § (1) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérő voltát, kivéve, ha az eljárást hivatalból megszünteti vagy ha a határozatot hozó bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, illetve a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn.

[57] A felülvizsgálat a megelőző eljáráshoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybe vehető perorvoslat, amelynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozásra alapítottan van helye. A felülvizsgálat funkciója a kérelmet előterjesztő fél által állított jogsérelem elbírálása és megalapozottsága esetén annak orvoslása. A Kúria kizárólag azt bírálhatja el, hogy a felülvizsgálati kérelemben előadott okból a megjelölt jogszabályokat megsértette-e a jogerős ítélet.

[58] A felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, hanem szigorú eljárási szabályok szerint lefolytatható rendkívüli perorvoslat. A Kúria számos határozatában megerősített (például: Pfv.V.20.707/2022/4., Pfv.V.20794/2022/4., továbbá Gfv.V.30.507/2022/14., megjelent: BH2023.296.), a felülvizsgálati kérelem hivatalból elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 3. pontjában foglaltak szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet többféle okból is támadja, vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a Pp. 413. § (1) bekezdés a)-e) pontjaiban meghatározott tartalmi követelményekkel (PK vélemény 6.pont, Kúria Gfv.VII.30.577/2016/6., megjelent: BH2017.196., Pfv.IV.20.503/2003/5.). Nem elégséges az sem, ha a fél az általa megsértettnek vélt jogszabályhelyeket csupán felsorolja, majd szöveges indokolását úgy adja elő, hogy azt nem társítja az egyes, konkrétan megjelölt jogszabályhelyekhez (Kúria Pfv.III.20.212/2021/6., Mfv.X.10.115/2020/7.).

[59] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint megalapozatlan.

[60] A felperesnek a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletben foglalt megállapításokat kellett volna tételesen támadnia, ugyanakkor felülvizsgálati kérelmében csak általánosan sérelmezte a bíróságok részletes indokolását. Az általa előterjesztett érvelés nem tartalmaz konkrétumokat, csupán a jogerős ítéletben megállapítottak ellenkezőjét, ugyanakkor tételesen a kárösszeg összetevőit jelentő részösszegek vonatkozásában konkrét érvelést nem adott elő.

[61] A Kúria az adott ügyben sem kíván eltérni azon precedens határozataiban foglalt jogértelmezéstől, miszerint érdemben nem vizsgálhatja a felülvizsgálati kérelemnek azokat a hivatkozásait, amelyek csak megismétlik a fellebbezésben írtakat, de a jogerős ítélettel szemben nem indokolják az előadottakat (Pfv.I.20.048/2022/12., Pfv.IV.20.006/2023/7.), a felülvizsgálati kérelem alapján helyesnek tartott jogi álláspont érveit a jogerős ítélet indokolásával minden esetben ütköztetni kell (Pfv.VI.20.844/2019/4., megjelent: BH2020.331.). A Kúria a felülvizsgálat során ezért csak a felperes azon hivatkozásait vizsgálta, amely megfelel a kialakított gyakorlatnak.

[62] A felperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 279. § (1) bekezdése megsértését alaptalanul kifogásolta. A Kúria előrebocsátja, hogy a felülvizsgálati eljárás mint rendkívüli perorvoslat során általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy az eljáró bíróságok a mérlegelési körbe vont adatok, a felek személyes előadása, a bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutottak-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre. Önmagában a bizonyítékok mérlegelésének a kérelmezőre sérelmes eredménye nem lehet a felülvizsgálati kérelem alapja. Akkor sincs lehetőség a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, kizárólag az minősíthető kirívóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (Mfv.VIII.10.020/2023., Mfv.IV.10.071/2024/4.), a perbeli esetben ez nem volt megállapítható.

[63] A felperes a felülvizsgálati kérelmében anyagi jogszabályhely megjelölése nélkül, kizárólag a Pp. 279. §-ának megsértésére hivatkozással állította, hogy a felek között 2017-től kezdődően munkaviszony állt fenn.

[64] Az Mt. 42. § (1) bekezdése alapján a munkaviszony munkaszerződéssel jön létre, amely megállapodás írásba foglalásáról az Mt. 23. § (1) bekezdése alapján a munkáltató köteles gondoskodni. Az adott esetben a felek munkaszerződést csak 2018. június 18-án kötöttek.

[65] A másodfokú bíróság a jogerős ítéletében helytállóan állapította meg, hogy az írásba foglalt munkaszerződés hiányában a perben a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperes érdekében állt bizonyítani a munkaviszony fennállását 2018. június 18-át megelőzően, amelynek azonban nem tett eleget. A felperes az Mt. 42. § (1) bekezdése szerinti munkaszerződés megkötését, az alperes munkavállalóként történő bejelentését, részére a munkabér számfejtését és kifizetését nem igazolta, csupán arra hivatkozott, hogy az alperes feladatai – a megnevezés források megszerzése, felhasználása, elszámolása és annak nyilvántartása – nem változtak, így az alperes jogviszonya a munkaszerződés megkötését megelőzően is munkaviszonynak minősült.

[66] Az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy az alperes által ellátott tevékenység jellege megbízási és munkaszerződés megkötését is lehetővé tette. A két szerződéstípus elhatárolása az ún. minősítő jegyek – alá-fölérendeltség, széleskörű utasításadási és ellenőrzési jog – alapján lehetséges, ugyanakkor a felperes erre vonatkozóan részletes nyilatkozatot nem tett és bizonyítási indítványt sem terjesztett elő, a meghallgatott tanúk pedig nem rendelkeztek kellő információval a jogviszony jellegéről.

[67] A felperes érvelésével szemben a megbízási szerződés írásba foglalásának elmulasztása nem zárja ki annak létrejöttét, mivel a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:272. §-6:280. §-aiban szabályozott megbízási szerződés nincs kötelező alakszerűséghez kötve, létrejöhet szóban, írásban és ráutaló magatartással is. Peradat továbbá az is, hogy a felperes – azonos feladatok ellátására – névst először munkaszerződéssel, utóbb pedig megbízási jogviszonyban foglalkoztatta, vagyis a jogviszony meghatározásánál nem az ellátott feladatoknak volt jelentősége. A felperes a felülvizsgálati kérelmében nem jelölt meg olyan bizonyítékot, amelynek figyelembevétele a megelőző eljárás során elmaradt, vagy ellentétes következtetés levonását eredményezheti, ezért a munkaszerződés 2018. június 18-án történő megkötését megelőző időszakban ellátott tevékenység nem minősült munkaviszonynak, így az alperes ezen időszakban tanúsított magatartása sem értékelhető a munkavállaló kártérítési felelőssége alapján. Ebből következően az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a 2017. július 1.-2018.

június 1. közötti időszakban történt támogatás elszámolásával kapcsolatos igény munkaügyi perben nem volt érvényesíthető.

[68] A felperes a felülvizsgálati kérelmében anyagi jogszabálysértésként az Mt. 179. §-ának megsértését állította, de megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a perben a teljes kereseti követelés esetében bizonyította az okozott kárt, a felperes legalább súlyosan gondatlan magatartását, valamint az okozati összefüggés fennállását.

[69] Az Mt. 179. § (1) és (2) bekezdése alapján a perben a munkáltató felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes a munkaviszonyából eredő kötelezettségének megszegésével kárt okozott és igazolnia kellett a kár összegét, az okozati összefüggés fennállását, valamint azt is, hogy az alperes nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható volt. A bizonyítás elmaradásának és sikertelenségének következményeit a Pp. 265. § (1) bekezdése szerint ő köteles viselni. Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a vagyoni hátrány, tehát a kár bekövetkezett. Ezt a megállapítást az alperes fellebbezéssel nem támadta, ezért azt a másodfokú eljárásban és a felülvizsgálati eljárásban is irányadónak kell tekinteni.

[70] A felperes által követelt kártérítés összege a kérésére lefolytatott utóellenőrzés során az rövidítés által 2020. szeptember 18-án megállapított 123.035.249 forint és az rövidítés1 által 2020. október 19-én megállapított 283.344.679 forint pénzügyi kötelezettség. Ezen követelésből az eljáró bíróságok a név3gel kapcsolatban felmerült mindösszesen 283.344.679 forint esetében részben megalapozottnak találták a felperes keresetét és az alperest a pótlékszámlán szereplő első 8 tétel vonatkozásában, összesen 82.544.479 forintban marasztalták.

[71] A felperes a felülvizsgálati kérelmében kellő alap nélkül állította, hogy az alperes mindkét szakág esetén – így a név2nél is – kizárólagos és teljeskörű ügyintézőként járt el, így az utóellenőrzés során feltárt és a felperesnél kárként jelentkező hiányért kártérítési felelőséggel tartozik. Az elsőfokú bíróság a széleskörű bizonyítási eljárás lefolytatását követően helytállóan állapította meg, hogy az alperes a név2nél nem volt kapcsolattartó, feladatát csupán a számlák és egyéb bizonylatok könyvelőnek történő átadása képezte. név5 tanúvallomása alátámasztotta az alperes állítását, mely szerint a név2nél a tanú volt a kapcsolattartó, ő intézte a megnevezés elszámolások pénzügyi-könyvelési részét. Az itt felmerült szabálytalanságokból a 44.004.408 forint részösszeg a 2017-2018-as – tehát az alperes megbízási jogviszonya – időszakra esett, míg a további, elsődlegesen a szabálytalan készpénzfelvevételekből származó és a házipénztárban nyilvántartott indokolatlanul magas összeg esetében a felperes az alperes vétkes kötelezettségszegését nem tudta bizonyítani. Az e körben meghallgatott tanúk vallomása ítéleti bizonyossággal nem támasztotta alá a felperes állítását, vagyis, hogy az alperes felelt a rövidítés megnevezés támogatásának felhasználásáért és elszámolásáért. A bíróságok azon következtetése, hogy a jégkorong szakág irányítását a felperesi törvényes képviselő és név12 látta el, nem volt jogszabálysértő.

[72] A rövidítés1 esetében az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy az alperes a munkaviszonya fennállása alatt kapcsolattartónak minősült, a röplabda szakosztály megnevezés támogatásának felhasználásában és elszámolásában meghatározó szerepet játszott, azonban a szabálytalanságokból eredő teljes kár bekövetkezéséért való kizárólagos felelőssége a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt bizonyítható.

[73] Az eljáró bíróságok részletesen indokolták azokat az egyes tételeket, ahol nem volt megállapítható az okozati összefüggés az alperes vétkessége és a bekövetkezett kár között és azt is, hogy ezt milyen okból utasították el. E körben helytállóan utaltak a felperesi munkaszervezet szabálytalan pénzkezelésére, az Sztv. 161.§ (4) bekezdésében és 162. § (3) bekezdésében előírt és az ügyvezetés felelősségi körébe tartozó naprakész könyvvizetés hiányára, továbbá a Ptk. 3:80.§-ában felsorolt, az egyesület ügyvezetésének feladatkörébe

tartozó kötelezettségek megszegésére és arra is, hogy az ügyvezetés e hatásköreit nem ruházhatta át az alperesre.

[74] A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helytállóan következtetett arra is, hogy a felperes nem az elvárható gondossággal járt el a hiányok pótlása során sem, mivel a név röviden többszöri felhívása ellenére sem nyújtotta be szabályszerűen a kért dokumentumokat, amellyel összefüggésben ugyanakkor az alperes vétkes magatartása nem volt igazolható.

[75] A név³nél felmerült konkrét számlák összesen négy tételből tevődnek össze, így a 2017–18-as időnyt érintően 44.004.408 forint, a 2018–19-es időszak vonatkozásában 20.815.697 forint, ezen túl 30.693.500 forint + 15.719.108 forint és további 20.585.181 forint. A felperes felülvizsgálati kérelmében konkrét érvelést nem adott elő azzal kapcsolatban, hogy ezen számlákra alapított visszafizetésre kötelező határozat körében az alperes mely konkrét vétkes magatartása volt okozati összefüggésben a határozatban foglaltakkal és azt sem jelölte meg, hogy melyik konkrét számlával kapcsolatban kötelezték visszafizetésre a felperest, azok megjelölését az elsőfokú eljárásban is elmulasztotta. A munkáltatónak felróható, az eljáró bíróságok által feltárt és ítéleteikben részletesen indokolt szabálytalanságok miatt a felperesnek tételesen kellett volna bizonyítani a határozatok alapjául szolgáló, az alperes vétkes kötelezettségszegésével összefüggő kárt, ugyanakkor ezt az alapeljárásban elmulasztotta, és arra a felülvizsgálati kérelmében sem tért ki. Az alperes vétkes magatartása és a felmerült kár között fennálló okozati összefüggés igazolására – az egyes tételek konkrét megnevezése hiányában – a tanúvallomások önmagukban nem voltak alkalmasak.

[76] A név³ számlái esetében az előterjesztett igényből az eljáró bíróságok 82.544.479 forint esetében megalapozottnak találták a felperes keresetét, ugyanakkor ezt meghaladóan azt a név²gel kapcsolatban felmerült visszafizetési kötelezettséggel egyezően alaptalannak ítélték. A felperes a felülvizsgálati kérelmében e körben sem hivatkozott a jogerős ítélet következtetéseit egyértelműen megcáfoló tényekre és bizonyítékokra, felülvizsgálati kérelme csupán a tényállás megállapításának és a bizonyítékok értékelésének vitatására vonatkozóan az általánosság szintjén maradt. Az irányadó bírói gyakorlat szerint ugyanakkor a jogerős ítéletben megállapított tényállás a bizonyítékokból levont következtetés érdemi felülvizsgálatára és a jogerős ítélet megváltoztatására csak kirívóan okszerűtlen, a logikai szabályaival ellentétes következtetés esetén van lehetőség, ilyen érvelést azonban a felperes felülvizsgálati kérelme nem tartalmazott.

[77] Az alperes kártérítési felelőssége vizsgálata körében az eljáró bíróságok nem tértek el a Kúria Mfv.II.10.228./2017/3.számú határozatban foglaltaktól sem, ügyazonosság hiányában e határozat szerinti jogértelmezés jelen ügyben nem irányadó. Az ügyazonosság megítélése során szigorúan kell venni például az összehasonlítható bírói döntésekben az alkalmazott jogszabály egyezőségét (hatály, normatartalom) és a jogértelmezés szempontjából releváns tények lényegi hasonlóságát [Jpe.I.60.009/2023/22. (45)]. A precedensképes hivatkozott ítélet alapjául szolgáló ügyben az alperes közalkalmazott jogviszonya az érintett időszakban folyamatosan fennállt és a tevékenységéhez köthető, a munkáltatót terhelő visszafizetési kötelezettség a betegdokumentációk alapján egyértelműen beazonosítható volt. Ezzel szemben a jelen ügyben a fent kifejtettek szerint az alperes csak a vitatott időszak egy részében állt munkaviszonyban, a felperes pedig saját mulasztásai miatt és a konkrét, az alperes magatartásával összefüggő kártételek megjelölésének hiányában a munkavállalói kártérítési felelősség fennállását nem bizonyította. Az alperes vétkes magatartása és az evvel összefüggő egyes kártételek bizonyításának hiányában a munkavállaló további kártérítési felelőssége a perbeli esetben nem volt megállapítható.

[78] A felperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozatlanul kifogásolta a Pp. 83. § (3) bekezdésének megsértését is.

[79] A másodfokú bíróság a jogerős ítéletében helytállóan állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a perköltség összegét jogszabálysértés nélkül számította a pernyertesség-pervesztesség aránya - 20%-80%- alapján. Az adott esetben a kártérítés összegének számítására nem bírói mérlegelés, hanem a visszafizetésre kötelező határozatokban szereplő egyes kártételek bizonyítása alapján került sor, a felperes pervesztességének aránya is pontosan megállapítható volt, így a Pp. 83. § (3) bekezdése alkalmazásának nem volt helye.

[80] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet jogszabálysértés hiányában a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[81] 2012. évi I. törvény 179. § (1) bekezdés, 2016. évi CXXX. törvény 279. § (1) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[82] Az Mt. 179. § (1) és (2) bekezdése alapján a perben a munkáltató felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes a munkaviszonyából eredő kötelezettségének megszegésével kárt okozott és igazolnia kellett a kár összegét, az okozati összefüggés fennállását, valamint azt is, hogy az alperes nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható volt. A bizonyítás elmaradásának és sikertelenségének következményeit a Pp. 265. § (1) bekezdése szerint ő köteles viselni.

Záró rész

[83] A felülvizsgálati eljárásban nagyobb részt pernyertes alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő, a tárgyaláson nem jelent meg, ezért a Kúriának a felülvizsgálati eljárási költségről nem kellett rendelkeznie.

[84] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pontja szerint személyes illetékmentes, ezért a felülvizsgálati eljárás illetéke a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[85] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a felperes kérelmére a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján a 2025. január 15-én megtartott tárgyaláson bírálta el.

[86] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2025. január 15.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró. Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró